

Farquhar 3 felvonásos vj.-át. Bem. 1931 ápr. 18. Kamara Színház.

Szerb színészet Magyarországon. A szerb színészet első nyomai Karlócára vezetnek, ahol az 1733-ik évben tanuló diákok előadták „ötödik Uros, szerb cár” c. szomorújátékot, amelyet Kozacsinszki Manojlo főgimnáziumi tanár írt. A következő adat Nagybecskerekéről származik, itt 1787-ben Peics Arkádia rendezett szerbnyelvű színelőadást. Társaságának Jeliseics Marko volt az igazgatója. Nagy hatást ért el a „Belizar” és „Sándor és Nathália” c. darabokkal. Az alapvető munka érdeme Vuics Joakimé, aki mint író is érdemeket szerzett. Baján született, 1772 szept. 9-én. Ujvidéken és Kallocsán tanult, 1792-ben Pozsonyban, azután Szegeden, később Pesten folytatta tanulmányait. 1797-ben Futakon gimnáziumi tanár volt, azután színigazgatáshoz fogott: 1813-ban kezdi meg ebbeli ténykedését, aug. 17-én, Budán tartotta az első szerbnyelvű előadást. Műsorán a következő darabokat találjuk: „Denevér”, „Fernando és Jarika”, „Perozes”, „Tüzi medve” stb., melyek egy részét ő maga írta, más részét pedig fordította. 1815-ben Baján, 1823-ban Zimonyban játszik. Majd Budán újra játszanak szerb nyelven, az ottani műkedvelők ugyanis 1820 aug. 22-én és 26-án mutatkoztak be első ízben. (Lásd: „Hirnök”, (Pozsony,) 1837. 46. sz. Csaplovits János: „Adatok a magyarországi játékszinekről”). Vuics ezután szünetet tart, majd 1824-ben Temesvárt, utána (csak 1832-ben) Aradon tart előadást. Vuics halála után Brezsovszki Mihály lesz a szerbek színigazgatója, aki 1838-ban Ujvidéken állandó vándortársulatot szervez, azzal járta be a hazai szerb lakta vidékeket. (Megh. lelkészi minőségben, 1886-ban) Társulata 1840-ben kettéoszlott, egy része Belgrádban, másik része Zimonyban működött. A hazai színészet vezetője Popcvics Sterio volt, aki kormánysegélyt is élvezett. Ez időtől kezdve megindul a vándorlási folyamat. Zombor, Szabadka, Irreg, Csanád, Tiszaszentmiklós, Nagybecskerek, Nagykikinda városát keresik fel a szerb színészek. Ez utóbbi helyen 1860 okt. havá-

ban megfordul Knezsevic János színigazgató. Társulatának legkimagaslóbb tagja volt: Ruzics és Ruzicsné. 1861 jul. 23-án megépült az ujvidéki állandó színház, melyhez a hazai szerbség (magyar támogatás beleértésével) 30.000 frtot gyűjtött össze. Az alaphoz egyedül Nagykikinda városa 400 pengő forinttal járult. Ez időben kiválóbb tagok voltak: Cvetkovics Mária hősnő, Kirkovics Johanna vigjátéki színésznő, Dankulov Draga énekesnő és naiva, Telecski Lyubica, szerelmi-szerepekben, Rasicné anya-színésznő, Markovicsné, Nedeljkovicsné, Nedeljkovics Miklós szerelmes-színész, Telecski Lázár első komikus és rendező, Zórics Miklós rendező stb. — 1862-ben a szerb színészek megfordulnak többek közt: Nagybecskereken, Szabadkán, Pancsován, Zimonyban, 1863-ban Versecen, Temesvárott, (jul. 6.), Csákován, Nagykikindán, Zentán és Zomborban. 1864-ben Ujvidéken működtek. 1865 aug. havában Gyorgyevics János társulata Aradon 12 előadást rendezet. Főbb tagjai: Zorics, Kolarics, Grbov Emilia, Nedelkoviczné. — 1867-ben nagy erkölcsi siker mellett vendégszerepelt a hazai szerb társulat Belgrádban, ahol Mihály fejedelem az elért sikeren felbuzdulva, elhatározta, hogy Belgrádon állandó közházakat fog építtetni. És a szó tetteé vált: 1869 okt. 30-án országos ünnepség keretében megnyílt Szerbia első közházája Gyorgyevics igazgatása mellett. A színháznak magyar származású művezetője volt, Várhidy Sándor (L. o.), a Budai Molnár György-féle Népszínház híres „Bem apó”-ja, aki itt Bacsvánszki néven működött. 1872-ben megjelenik Ujvidéken az első szerbnyelvű színházi ujság „Pozoriste” (L. o.) c. alatt, valamint a „Zbornik pozorisnih dela” c. füzetes színműtár. 1872 ápr. 21. az újvidéki szerb színházban Szigligeti „Mamá”-ját adták, Hadzsics Antal igazgató fordításában. Aug. havában Ujvidéken Kosztics Lázártól „Maksim Crnojevic” c. tragédia jelent meg. 1874 máj. 20-án Szabadkán szerb színészek Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban” c. vigjátékát adták elő, Szimics Milán fordításában, előadták még a „Szökött katonát”, „Vén bakancsos”-t, „Ma-